

Sammanträdesdatum
2025-03-27

Beteckning
Dnr: 23RS930

Svar på motion från Anna Nordqvist (M) och Erik Baecklund (M) om att införa osteoporosscreening i Folk tandvården för kvinnor över 50 år

Det har inkommit en motion från Anna Nordqvist (M) och Erik Baecklund (M) till regionfullmäktige om att införa osteoporosscreening i Folk tandvården. I motionen föreslås Folk tandvården att införa osteoporosscreening för kvinnor över 50 år; att införa osteoporosscreening för kvinnor under 50 år som drabbats av för tidigt klimakterium; samt att Region Örebro län ser över möjligheten att implementera en särskild osteoporosmottagning på något av länets tre akutsjukhus.

Folk tandvårdsnämnden fattade 2023-05-10 beslut om att avslå motionen. Regionfullmäktige beslutade 2023-06-21 att ärendet återremitteras till folk tandvårdsnämnden för komplettering gällande vilka kostnader och praktiska konsekvenser ett införande medför.

Folk tandvårdsnämnden vill med anledning av motionen framföra följande:

Osteoporos (benskörhet) är en sjukdom som påverkar skelettets benmassa, där mikroarkitekturen förändras och skapar en större benägenhet att få frakturer. Risken att få osteoporos ökar med åldern, vanligtvis i större utsträckning hos kvinnor. Runt 23 procent av alla kvinnor och 7 procent av alla män över 50 år har osteoporos. Cirka hälften av alla kvinnor och en fjärdedel av alla män i Sverige beräknas få en benskörhetsfraktur under sin livstid. Även kvinnor som hamnar i ett för tidigt klimakterium (prematur menopaus) anses vara i riskzonen för osteoporos. I Region Örebro län handlar det om 790 kvinnor som blir 50 år 2025 och som finns listade på folk tandvårdens kliniker och därmed skulle vara aktuella för denna typ av osteoporosscreening inom allmäntandvården eller specialisttandvården.

Region Örebro län följer Socialstyrelsens rekommendationer från det nationella screeningrådet och i nuläget finns inga kunskapsstöd eller rekommendationer för att införa osteoporosscreening i Folktandvården. Region Örebro län följer även Socialstyrelsens riktlinjer som beskriver förebyggande arbete mot osteoporos.

Ett införande av osteoporosscreening skulle kräva införskaffandet av en programvara som avläser röntgen från tandvården. Det handlar då om en riskbedömning som blir underlag för vidare utredning. I nuläget finns det ingen kommersiell programvara av denna typ men ett intressant utvecklingsarbete pågår där det avgörande frågetecknet gäller hur riskbedömningen i nästa steg kan hanteras inom hälso- och sjukvården. Noterbart är att ovan nämnd metod enligt forskning visar max 40% tillförlitlighet, se bland annat Gullberg, J., Al-Okshi, A., Homar Asan, D., Zainea, A., Sundh, D., Lorentzon, M. & Lindh, C. (2022). *The challenge of applying digital image processing software on intraoral radiographs for osteoporosis risk assessment*. Dento-Maxillo-Facial Radiology, 51(1), Article ID 20210175; och *Bedömning av benskörhet och risk för fraktur inom allmäntandvård*, av Joanna Gullberg, Malmö universitet, Odontologiska fakulteten.

En kostnadsberäkning blir utmanande då det inte finns någon kommersiell programvara, men förutom inköp av ett system måste tidsåtgång för berörd personal räknas in. Hanteringen av programvara kräver tandläkarkompetens, en profession som i sig är svårrekryterad. Det kommer också kräva samarbete med och beredskap hos hälso- och sjukvården för att kunna ta emot berörda patienter. Risk finns för undanträngningseffekter och påverkan på möjligheter att utföra huvuduppgiften. Risk för oro hos de patienter som rekommenderas en utredning bedöms dessutom öka, vilket med dagens låga tillförlitlighet på endast 40% inte bedöms vara en försvarbar konsekvens.

I linje med motionens förslag kommer Folktandvården i Region Örebro län fortsatt bevaka hur Folktandvården kan bidra till att detektera riskpatienter avseende framtida frakturrisk. Detta måste utgå från nationella riktlinjer där tandvård och hälso- och sjukvård samverkar i framtagande av vetenskapligt baserat kunskapsstöd i syfte att ge professionen möjlighet att erbjuda patienter bästa möjliga vård. I nuläget finns som redovisas ovan inga vetenskapligt validerade verktyg som fullt ut stöder ett breddinförande att detektera patienter med framtida frakturrisk vid konventionell tandröntgen. Folktandvården ser i sitt folkhälsoarbete fram mot en sådan utveckling och bevakar således frågan.

Folk tandvårdsnämnden föreslår därmed regionstyrelsen föreslå
regionfullmäktige att motionen avslås.

För Region Örebro län

Kristine Andersson (S)
Ordförande folktandvårdsnämnden

Helén Willyams
Folk tandvårdsdirektör